

RYCHLÁ INFORMACE

4. 7. 2023

Očekává se mírně podprůměrná úroda základních obilovin

Doplňující informace k RI Odhady sklizní – červen 2023

Na základě prvních odhadů sklizní k 10. červnu se očekává úroda základních obilovin 6 955 tis. tun. Odhadovaná sklizeň je meziročně o 615 tis. tun nižší (-8,1 %) a je také nižší ve srovnání s průměrem sklizní za posledních pět let (-2,2 %). Pokles úrody se předpokládá u všech druhů základních obilovin. Očekávaná sklizeň řepky 1 223 tis. tun je díky rozšíření osevní plochy meziročně o 57 tis. tun vyšší (+4,9 %) a je srovnatelná s pětiletým průměrem (+1,9 %)

Očekávaná úroda **základních obilovin** (bez kukuřice na zrno) 6 955 tis. tun je ve srovnání s loňskou nadprůměrnou sklizní o 615 tis. tun nižší (-8,1 %). Osevní plochy poklesly o 50 tis. ha na 1 249 tis. ha (-3,9 %). Odhadovaný hektarový výnos 5,57 t/ha je meziročně o 4,4 % nižší. Ve srovnání s průměrem sklizní za posledních pět let je odhad sklizně základních obilovin o 2,2 % nižší (výměra -1,0 %; hektarový výnos -1,2 %).

Nejpěstovanější plodinou na českých polích zůstává **pšenice setá ozimá**, která letos zabírá téměř třetinu celkové osevní plochy (32,2 %). Odhadovaná sklizeň pšenice seté ozimé 4 639 tis. tun je meziročně o 300 tis. tun nižší (-6,1 %) kvůli menší osevní ploše 779 tis. ha (-2,8 %) i nižšímu hektarovému výnosu 5,96 t/ha (-3,3 %).

Pšenice seté jarní se podle odhadu sklídí 154 tis. tun, výrazně méně než vloni (-38,3 %). Na tomto propadu se podílí zejména o třetinu menší osevní plocha 35 tisíc hektarů (-33,2 %), a také nižší hektarový výnos 4,37 t/ha (-7,6 %).

Letos je poprvé v odhadech sklizní zařazená také **pšenice tvrdá**. Z plochy 3 tis. ha se sklídí 19 tis. tun při výnosu 5,34 t/ha.

Ječmene jarního, po pšenici seté ozimé druhé nejrozšířenější obilovině, se sklídí 957 tis. tun, o 15,0 % méně ve srovnání s loňským rokem. Důvodem je jak pokles osevní plochy na 192 tis. ha (-9,2 %), tak nižší očekávaný hektarový výnos 4,98 t/ha (-6,4 %).

Odhadovaná sklizeň **ječmene ozimého** 718 tis. tun je meziročně o 4,4 % nižší i přes rozšíření osevní plochy na 129 tis. ha (+5,0 %) kvůli nižšímu hektarovému výnosu 5,58 t/ha (-8,9 %).

Odhadovaná produkce **žita** 119 tis. tun je meziročně o 7,5 % nižší. Osevní plocha se rozšířila na 25 tis. ha (+2,2 %), ale hektarový výnos 4,81 t/ha je o 9,5 % nižší.

Předpokládaná úroda **ovsa** 147 tis. tun je meziročně o 12,5 % nižší kvůli poklesu osevní plochy na 43 tis. ha (-4,8 %) i nižšímu hektarovému výnosu 3,42 t/ha (-8,1 %).

I přes rozšíření osevní plochy na 42 tis. ha (+3,6 %) je odhad úrody **tritikale** 203 tis. tun o 2,5 % nižší kvůli poklesu hektarového výnosu na 4,82 t/ha (-5,8 %).

RYCHLÁ INFORMACE

Řepka zůstává po pšenici ozimé druhou nejrozšířenější plodinou, zabírá 15,7 % z celkové osevní plochy. Letos se osevní plochy řepky rozšířily o 36 tis. ha na 380 tis. ha (+10,5 %). I přes pokles hektarového výnosu na 3,22 t/ha (-5,1 %) se podle odhadu sklídí 1 223 tis. tun řepky, o 57 tis. tun více než v loňském roce (+4,9 %). Předpokládaná produkce řepky je srovnatelná s pětiletým průměrem (sklizeň +1,9 %; výměra +2,9 %; hektarový výnos -1,0 %).

Řepka ozimá významně převažuje, pěstuje se na 380 tis. ha a odhadovaná sklizeň je 1 223 tis. tun při výnosu 3,22 t/ha. Výměra **řepky jarní** je výrazně nižší, zabírá 312 ha a sklídí se 729 tun.

Zemědělci v letošním roce obhospodařují 3 534 tis. ha **zemědělské půdy**, o 4 tis. ha více než v loňském roce. **Osevní plocha** 2 416 tis. ha je meziročně o 40 tisíc hektarů menší (-1,6 %). V důsledku zařazení neproduktivních ploch se významně rozšířila plocha **úhoru** na 108 tis. ha (+83 tis. ha). **Trvalé travní porosty** se letos evidují na 968 tis. ha (-34 tis. ha; -3,4 %). Plochy **vinic** 17 tis. ha a **chmelnic** 6 tis. ha jsou na přibližně stejné úrovni jako v loňském roce. Plocha **ovocných sadů** poklesla o pětinu na 12 tis. ha (-19,2 %).

Čtyři nejpěstovanější plodiny, **pšenice, řepka, ječmen a kukuřice**, pokrývají téměř tři čtvrtiny celkové osevní plochy (74,8 %).

Plocha **luskovin a bílkovinných plodin na zrno** 52 tis. ha je meziročně o 13,8 % vyšší. Rozšířila se plocha osetá **hrachem polním** na 47 tis. ha (+15,6 %) a **bobem polním** na 2 tis. ha (+32,5 %), zatímco plocha **lupiny** 2 tis. ha je o 18,2 % nižší.

Plocha osázená **bramborami** 21 tis. ha je o 734 hektarů menší než v minulém roce (-3,4 %) a je nejnižší v historii sledování. Naopak osevní plocha **řepy cukrové** se meziročně mírně rozšířila na 59 tis. ha (+1,0 %).

Z celkové výměry **olejnin** 470 tis. ha zabírá největší podíl **řepka** (80,8 %). Dalšími nejčastějšími olejninami jsou **sója** a **mák** (shodně 26 tis. ha). Letošní osevní plocha sóji poklesla o 7,1 % a výměra máku se drží na stejné úrovni jako v loňském roce (+0,5 %). Plocha **hořčice na semeno** 16 tis. ha je meziročně o 20,0 % vyšší.

Píceiny na orné půdě se pěstují na 455 tis. ha (-2,6 %). Celková plocha **kukuřice** (pěstované na zrno i na zeleno) 287 tis. ha je na téměř stejné úrovni jako vloni (-1,7 %).

Plocha určená pro pěstování **zeleniny** meziročně poklesla o 282 hektarů (-2,4 %) na 11 tis. ha.

Podrobnější informace zabývající se odhady hektarových výnosů a sklizní vybraných druhů plodin za ČR celkem a v regionálním členění jsou uvedeny v navazující publikaci *Odhady sklizně – operativní zpráva k 10. 6. 2023*. Informace o velikosti a struktuře osevních ploch jsou zveřejněny v publikaci *Soupis ploch osevů k 31. 5. 2023*. Zpřesnění odhadů sklizní obilovin a řepky rozšířené o odhad sklizně dalších plodin (brambory rané, hrách polní na zrno a mák) zveřejní Český statistický úřad 11. srpna 2023.

RYCHLÁ INFORMACE

Informace o metodice statistiky rostlinné výroby jsou uvedeny zde.
<https://www.czso.cz/csu/czso/metodika-statistiky-rostlinne-vyroby>

Poznámky:

Kontaktní osoba:

Ing. Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví, tel. 703 824 173, e-mail: renata.vodickova@czso.cz